

ÚSTECKÉ CAFÉ NOBEL: O PTAČÍM HNÍZDĚNÍ

O mapování hnízdního rozšíření ptáků v Evropě, které vyvrcholilo vydáním obsáhlého Evropského atlasu, bude 11. listopadu v Muzeu města Ústí nad Labem na další přednášce z cyklu Café Nobel povídat zoolog a ornitolog Petr Voříšek z České společnosti ornitologické (ČSO) a Univerzity Palackého v Olomouci. Kolik ptáků v Evropě hnízdí a co se změnilo od 80. let, kdy proběhl poslední srovnatelný výzkum?

Informace o tom, kde se ptačí druhy vyskytují, jsou nezbytným základem pro ochranu přírody i pro další bádání, např. o vlivu změny klimatu či o vlivu hospodaření člověka v krajině na živou přírodu. „*Díky své oblíbenosti u lidí jsou ptáci asi nejlépe zmapovanou skupinou organismů na světě a toto prvenství si drží i v případě mapování zeměpisného rozšíření všech volně žijících druhů v Evropě,*“ říká koordinátor cyklu Café Nobel **Frederik Velinský**.

Evropská rada pro sčítání ptáků (EBCC) zorganizovala v letech 2013 až 2017 mapování hnízdního rozšíření všech ptáků na území celé Evropy včetně Turecka a Zakavkazí. S pomocí cca 120 000 mapovatelů, z nichž převážná většina byli amatérští ornitologové, se až na výjimky podařilo pokrýt celé území Evropy. Na koordinaci tohoto pravděpodobně největšího projektu občanské vědy stran biodiverzity se podílela i ČSO.

Mapování ukázalo, že v Evropě hnízdí 596 ptačích druhů, z nich 57 jsou druhy nepůvodní; 99 druhů se vyskytuje výhradně nebo téměř výhradně v Evropě. Výsledky tohoto mapování můžeme srovnat s podobným projektem, který proběhl na konci 80. let 20. století. Ukázalo se, že hnízdní areály ptačích druhů se v Evropě za posledních 30 let posunuly v průměru o 28 km na sever. Hnízdní areály ptáků zemědělské krajiny se zmenšují, zatímco u lesních ptáků je tomu naopak. Druhy chráněné mezinárodní legislativou se znovu rozšiřují a ukazují tak, že ochrana přírody funguje.

Zoolog a ornitolog **Petr Voříšek** pracuje v České společnosti ornitologické a je také vědeckým pracovníkem Univerzity Palackého Olomouc. Zabývá se hlavně monitoringem ptáků. Podílí se na řízení evropských projektů sčítání a mapování ptáků Pan-European Common Bird Monitoring Scheme a European Breeding Bird Atlas. V poslední době je zapojen také do lokálních sledování ptáků a zabývá se i historií ornitologie. Je autorem vědeckých publikací hodnotících změny početnosti a rozšíření ptačích druhů i metodických publikací. Je držitelem ceny Marsh Award for International Ornithology.

Přednáška se uskuteční v klubovně Muzea města Ústí nad Labem od 17:00 h. Mohou se jí zúčastnit pouze návštěvníci s platným negativním testem, ukončeným očkováním nebo nejdříve 180 dní po prodělání covid-19. Všichni účastníci musí mít nasazený respirátor a dodržovat příslušná hygienická opatření.

Místo si můžete rezervovat na adrese: muzeumusti@muzeumusti.cz. Další informace o Café Nobel naleznete na cafenobel.ujep.cz.

Partnery Café Nobel jsou nakladatelství Academia a populárně vědecký magazín Českého rozhlasu Sever Planetarium.

Ilustrační foto k volnému užití: zdroj: Pixabay.com.

Kontakt: Mgr. Frederik Velinský, frederik.velinsky@ujep.cz, 475 285 756

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Café Nobel je cyklus přátelských setkání veřejnosti s vědci nad šálkem kávy. Pořadatelé z UJEP zvou do Ústí nad Labem, Teplic, Děčína a Tisé zajímavé osobnosti ze světa vědy a prostřednictvím poutavých témat se snaží představit je samotné i jejich práci obyčejným lidem.

#MyJsmeUjep

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem
tel: +420 475 286 117
email: jana.kasanicova@ujep.cz
web: www.ujep.cz